

DE COL·LABORACIÓ

La victòria de la llengua

L'article 48 de la Constitució, havia desvetllat espectació general, puix lluitaven freqüentment dues tendències antagòniques en històrica pugna, mai afeblida la una per l'opressió triomfadora de l'altra. El brogit pavorós aixecat per la premsa adversa atacant amb malversió vorana al cinisme la nostra llengua, sembla que ha passat ja: damunt de les cendres dels periòdics que, amb sentimentals idil·lis dignes de l'inspiració d'un Manrique, volien eternir l'opinió pregonant llur desfeta, s'alça el cant de glòria dels catalans, passats els moments de recança, perquè la República ens ha fet justícia atorgant-nos l'autonomia docent.

Els nombrosos antagonismes suscitats pels acèrrims defensors del castellà, els unitaristes, en un mot, fóren deguts al pretext de què la nostra llengua deu ésser considerada com a dialecte: aquesta ignorància filològica és inexcusable, puix l'història de la llengua ens diu ben clar que al decaure el llatí i formar-se les llengües romances, es derivà en primer lloc el gallec, seguint cronològicament el català i el castellà; desfet aquest sofisme, podem dir que com a llengua pròpia, cal implantar-la en nostres escoles i centres docents.

La Dictadura es girà més feixuga, despòtica, diria, contra l'Escola, acudint al vergonyós sistema de l'espionatge i de la delatació. El «Delenda Carthago» llançat en ple senat romà en veure l'hegemonia i la puixança cartaginesa, fou també el lema d'un organisme vil, d'un partit d'afalagadors que baix l'emblema de l'ordre es donava a les més vergonyoses disbauxes i als més tirànics procediments, la U. P. en una paraula, que tenia a cada lloc un espia, un delator del mestre al qui podien sorprendre esmentant el nom

de Catalunya entre els seus deixebles: ni el nom mateix de la nostra terra tenien dret de pronunciar els infants! De tot centre d'ensenyament era proscribida la llengua catalana: l'ortografia era una ideologia fantàstica que convenia fer desaparèixer; els més fanàtics anaven més lluny encara: era per ells un crim de «lesa majestad» contra el castellà, digne de les més fortes correccions. Les normes donades pel dictador respecte al tema en qüestió, es complien estrictament, fora d'honroses excepcions, en tot punt i particularment en els col·legis regentats per les congregacions religioses, que fins avui han mantingut ferrenya la prohibició del català, en certs centres docents d'aquesta mena, l'infractor d'aquesta prohibició rebia una penyora de fusta o metall, privant-lo d'enraonar fins trobar un altre flagrant delictes. També es recorria al sistema tant antipedagògic de la coacció; l'alumne que claudicava era castigat severament, incomunicat i en posició forçada durant moltes hores sempre baix el pes d'una autoritat, engendradora del despit i de la rancúnia, més no de l'esmena.

Totes aquestes errades varen servir per a crear un sector heterodoxe, un grup dissident, que silenciosament devia preparar el cop decisiu que reparà l'afront secular fet a la nostra llengua; darrerament la reacció en contra s'afermà i calgué llançar-se amb fermesa al combat que ens donà el triomf: la llengua va ésser reivindicada. Qui guanyà la victòria? L'escola i amb l'escola l'infant i amb l'infant tot una generació que el dia de demà posarà ben alt el nom i la cultura de Catalunya.

WERTIK

La cultura física

La humanitat, per una de les lleis naturals, degenera en el que es refereix a la constitució del cos, d'una manera ràpida i lamentable, al mateix temps que el saber i l'intel·ligència creix i s'expansiona per omplir els buids que la manca de constitució corpòrea va deixant.

Exemples d'això els tenim en les primeres tribus disseminades per tot el món. Les unes fortes, amb homes de constitució hercúlea i de forces imponents, podien en les lluites que en els començos de la humanitat existien, ja per conquerir el lloc d'una altra tribu que tingués els terrenys més bons, de caça més abundants, estratègicament més ben situats, o bé més apropòsit per la permanència estable, o bé per altres motius, sens dubte

haurien sempre guanyat, si no hagués estat que les tribus dèbils per contrarrestar-los tenien l'intel·ligència més desenvolupada, i raciocinant supliren la seva manca de forces per enginys més o menys rudimentaris, però fruits al fi i al cap d'una cultura més o menys embrionària.

L'exemple el tenim en el llançament de la jabalina. Es necessitava una força un bon xic crescuda per donar resultats efectius. Les agrupacions humanes que no tenien aital força es valgueren de certs subterfugis com és l'usatge d'una mena de pala de 50 centímetres de llargada, la qual per un extrem agafada amb la mà que sostenia la llança per l'altra coincidia amb l'extrem de l'arma, tot plegat feia que al donar l'impuls per llançar-la

rebia en virtut del major radi, un increment de forces molt superiors a les que l'home l'hi hauria donat sens aquell senzill mecanisme.

Malament hauria anat tot, si solament els forts haguessin gaudit dels llocs apropiats per el desenvolupament de l'existència, les races intel·ligents haurien anat decreixent fins a desaparèixer; restant solament aquelles races bestials que es confonen amb el gorila i que fan suposar la teoria de l'esglaó intermig. La humanitat ocupa el lloc actual gràcies a què les agrupacions dèbils imposaven la *argúcia* a la brutalitat de les altres fins arribar a dominar-les.

L'home en l'actualitat, és un ser amb raciocini verament gran, encara que no es pot dir si la seva intel·ligència ha arribat al punt culminant. Malauradament, si bé és veritat que és més intel·lectual, no ho es menys que és molt més dèbil, i això és degut a que l'home quan més es valia de les seves forces, tant més l'es conservava, i a mesura que inventa medis per anar substituint els treballs manuals, va perdent paulatinament, degut a la manca d'activitat la seva potència muscular.

Les passades generacions i de una manera creixent, oblidades segurament de sí mateixes, sols pensaven amb creixer espiritualment i poc-a-poc oblidaren la cultura física. Elles sols veien l'engrandiment intel·lectual, somiant també grandeses, volgueren tenir predomini sobre els altres humans contemporanis, s'agruparen en ciutats que es feren populoses, la convivència amb les seves necessitats feu sorgir el comerç en grans proporcions, creant les diferents classes socials. Les classes altes mancades d'una activitat manual provocaren la mol·licie; les classes treballadores castigades amb un etern treball, en llocs poc adequats, enclofats en un suburbi amb carrers estrets, rònecs i humits, els treballs moderns d'oficina, monòtons, passant hores seguides davant llibres carregats de xifres i lletres, atrofiant-se i perdent forces.

Tot plegat no podia pas deixar d'experimentar els seus efectes, clarament ho veiem avui dia contemplant el què seran els homes de l'esdevenidor, comparem-los amb les generacions passades; els primers habitants de la terra, els grecs dels quals sobressurt la cultura d'Atenes, els romans encara que ja fou una raça més degenerada, en fi, no podem menys de veure la pèrdua física que de generació en generació es va notant, puix hem de reconèixer en la nostra generació que tots qui més qui menys, porta l'estigma de la degeneració que d'una manera lenta però continuada, es va ensenyorint de la humanitat.

Tot això reporta que ens hem de defensar, hem de defensar la nostra descendència, els futurs residents de les nostres llars i per això no hi ha res millor que l'esport en tots els seus brancatges.

La nostra ciutat mancada es pot dir de centres esportius, necessita que en neixin. Les joventuts d'avui dia reconeixent la seva decadència, desitgen l'enalti-